

05.09.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite Lausuntopyyntönnne 16.8.2016, LVM/1437/08/2016

Lausunto vuoden 2017 junavuorojen osto- ja velvoiteliikenteestä

Julkisen joukkoliikenteen ostojen koordinoinnissa puutteita

Keskusjohtoisesti hoidettu junavuorojen osto- ja velvoiteliikenne ja aluetason valtion ja kuntaviranomaisten ostama julkinen liikenne eivät ole tällä hetkellä hyvin yhteen sovitettavissa. Mikäli osto- ja velvoiteliikenteestä vähennetään vuoroja, aluetasolla on mahdotonta tai ainakin syntyy viivettä junaliikenteen korvaamiseksi muulla joukkoliikenteellä. Yhteensovituk- sessa tulee huomioida aikataulujen ja lipputuotteiden yhteensopivuus sekä lippujen helppo saatavuus.

Työssäkäynti, opiskelu ja asiointi määrittävät henkilöliikennetarpeita

Kaikessa kaupunkien ja kuntien välisessä liikenteessä avainkysymys aikataulujen suhteen on niiden soveltuminen työmatka- ja opiskeluliikenteeksi. **Varkaus-Pieksämäki-Joensuu osuuden liitteenä olleet aikataulut eivät sovellu vuororakenteen, kapasiteetin ja aika- taulujen johdosta em. perusteisiin.** Esimerkiksi illalla pääsee Varkaudesta päivän päät- teeksi Pieksämäelle, mutta aamulla vastaavaa vuoroa Varkauteen ei löydy. Pieksämäen hyvät junajatkoyhteydet eri suuntiin ovat heikosti Joensuuhun ja Pohjois-Karjalaan suun- taavien matkustajien käytettävissä.

Matkustajia on vuositasolla ollut ennen palvelutasoheikennyksiä Joensuun ja Varkauden välillä 80 000, ja Varkauden ja Pieksämäen välillä 110 000. Potentiaalia ja kysyntää on to- distetusti olemassa. Itä-Suomen yliopiston päätös siirtää Savonlinnan kampuksen toiminnot Joensuuhun tuo lähivuosina kasvavaa joukkoliikenteen kysyntää myös Joensuusta länteen suuntautuen (Varkaus, Jyväskylä, Tampere).

Pieksämäki-Varkaus-Joensuun yhteys tulee säilyä ja sen vuorotarjontaa ja aikataulu- ja on kehitettävä yhdessä alueen toimijoiden kanssa neuvotellen ennen kaikkea opiskelijaliikenteen johdosta.

Iisalmi-Ylivieska edestakaisella rataosuudella kulkeva henkilöliikenne on erityisen perustel- tua ottaen huomioon erityisesti poikkisuuntaisen tieverkon heikkenevän kunnon. Rataosuu- della liikennöivä kiskobussi on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi. Lisäksi on huomattava, että ko. rataosuus muodostaa mahdollisuuden käyttää Pohjanmaan radan jatkoyhteyksiä etelään ja pohjoiseen. Iisalmi-Ylivieska yhteyden turvaamiseksi on tärkeää varmistaa myös toimivat junayhteydet Pohjois-Pohjanmaalle. Näin ollen Ylivieskan kautta kulkevan nykyi- seen velvoiteliikennesopimukseen sisältyvän yöjunaliikenteen Helsingin ja Rovaniemen vä- lillä on jatkuttava uudessa velvoiteliikennesopimuksessa vuonna 2017.

Junavuorojen säilyttämisellä ja kehittämisellä on merkittävää vaikutusta elinkeinoelämälle ja tiettyjen ryhmien, kuten opiskelijoiden, liikkumiselle. Ylä-Savosta ja erityisesti Kiuruvedeltä on suunnattu paljon jatko-opintoihin Oulun ja Kuopion korkeakouluihin, jonne liikkuminen junalla tapahtuu ensisijaisesti Ylivieskan ja Iisalmen kautta.

05.09.2016

Elinkeinoelämän ja yritysten osalta junaliikenteen rooli korostuu, koska lähimmät lentoasemat sijaitsevat Kajaanissa ja Siilinjärvellä. Tavaraliikenteen osalta Kiuruveden rooli kasvaa puuterminaalien laajennustöiden johdosta.

lisalmi-Ylivieska välin junaliikenteen liitteen mukaiset vuorot palvelevat hyvin alueen tarpeita.

Rataosuuden Helsinki-Rovaniemi (Kontiomäen kautta) Kuopio-lisalmi-Kajaani-Oulu-Rovaniemi edestakaisen osto- ja velvoiteliikenteen säilymistä nykyisellään puoltaa paitsi kansalaisten liikennöintimahdollisuuksien turvaaminen myös koko Ylä-Savon alueen elinkeinoelämän tarpeet, mm. sujuvan työmatkaliikenteen turvaaminen. Työmatka- ja opiskelijoiden pendelöinti on vilkasta Kajaani-lisalmi-Kuopio akselilla. Tällä reitillä tapahtuva osto- ja velvoiteliikenne turvaa jatkoyhteydet pääkaupunkiseudulle.

Aamujuna Savon radalta Helsinkiin

Pohjois-Savon liitto esittää takaisin aamujunaa Helsinkiin ainakin lisalmesta saakka. Aiemmin aamujuna saapui Kajaanista noin klo 4.20 ja jatkoi Helsinkiin siten, että työasioiden hoito onnistui hyvin pääkaupunkiseudulla. VR kuitenkin lakkautti ko. yhteyden viime kesänä kuulematta kaupunkia. Aamujuna lähtee nykyisin Kuopiosta klo 5.32 ja saapuu Helsinkiin hieman ennen kymmentä, mutta sille ei ole minkäänlaisia yhteyksiä lisalmesta. Ehdotammekin tässä yhteydessä, että Liikenne- ja viestintäministeriö selvittää mahdollisuuden ko. junavuoron palauttamiseen. Erityisesti alueen yrityksiltä on tullut paljon kielteistä palautetta ko. junavuoron lakkauttamisesta. Nykyistä aikaisempi yhteys tarjoaisi myös hyvän vaihtoyhteyden Kouvolassa Allegro-junaan ja sillä edelleen Pietariin.

Savon radan ja Kuopion ratapihan perusparantamista on jatkettava

Junaliikenteen ylläpitäminen ja kehittäminen on ympäristöllisistä syistä ja kestävä kehityksen kannalta perusteltua ottaen vielä huomioon tieverkon yleinen heikkeneminen. Pohjois-Savon liitto haluaa tässä yhteydessä kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä ja valtiota Kuopion ratapihan kunnostustöille osoitetusta 5 milj. €:n alkupanostuksesta. Savon radan ja Kuopion ratapihan perusparantamista on jatkettava kuitenkin viipymättä.

POHJOIS-SAVON LIITTO

Marko Korhonen
maakuntajohtaja

Paula Qvick
suunnittelujohtaja